

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Мукачівська міська рада
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**

Наука та освіта: актуальні проблеми досліджень на сучасному етапі

**Збірник тез доповідей за матеріалами
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
19-20 травня 2016 року**

УДК 001+37(063)
ББК 72+74
Н 34

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 12 від «26» квітня 2016 р.)*

Наука та освіта: актуальні проблеми досліджень на сучасному етапі : збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 19-20 травня 2016 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. – 379 с.

ISBN 978-966-97506-8-6

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наука та освіта: актуальні проблеми досліджень на сучасному етапі». Учасниками конференції обговорено проблеми педагогічної та психологічної освіти в умовах євроінтеграції, історичні, філософські та правові питання розвитку науки та освіти в третьому тисячолітті, сучасні тенденції в економіці та управлінні, особливості туристично-рекреаційної роботи в освітньому процесі ВНЗ, актуальні проблеми сучасних технологій виробництва та сфери обслуговування.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова), **Гоблик В.В.** – д.е.н., доцент, **Папп В.В.** – д.е.н., професор, **Кобаль В.І.** – к.пед.н., доцент, **Максютова О.В.** – начальник НВВНТ.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ISBN 978-966-97506-8-6

© Мукачівський державний університет, 2016

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ПЕДАГОГІЧНА ТА ПСИХОЛОГІЧНА ОСВІТА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	12
АКУЛЕНКО І. А., КРАСНОШЛИК Н. О., ЛЕЩЕНКО Ю. Ю. Напрями модернізації змісту шкільної математичної освіти (основна школа, поглиблений рівень вивчення математики).....	12
АЛМАШІ С. І. До проблеми дослідження рефлексивної складової готовності майбутніх вчителів до професійної інноваційної педагогічної діяльності.....	14
АНДРИШИН С. Дослідження вимог до конститuentів терміносистеми освіти української та англійської мов.....	15
БАРНА Х. В. Використання теорії розв'язання винахідницьких завдань у діяльності дошкільного навчального закладу.....	17
БАРЧІЙ М. С. Психологічні аспекти формування комунікативної компетентності вчителя.....	19
БЕРЕЗОВСЬКА Л. І. Окремі питання вивчення кар'єри особистості.....	21
БОГДАН К.М., ЧЕРЕПАНЯ Н. І. Самоосвіта – одна з головних умов педагогічної майстерності вихователя.....	23
БОДНАР О. М. Вокально-педагогічна компетентність майбутнього вчителя: філософсько-педагогічний аспект.....	25
БОРОНЫ Д.-В. Т. Питання формування екологічних цінностей майбутніх учителів початкової школи у педагогічній літературі.....	27
БОЧКО С. М. Значення управлінської компетентності у формуванні майстерності керівника ДНЗ.....	29
БРЕЦКО І. І. Психічна втома як чинник емоційного вигорання вчителя.....	31
БРИЖАК Н. Ю. Педагогічна творчість як невід'ємна складова професійної культури вчителя початкових класів.....	32
БРИЖАК Н. Ю., ГУЧКАНЮК А.М. Проблема професійного самовизначення особистості: теоретичний аналіз дослідження.....	34
БРИЖАК Н. Ю., ШПАК М.С. Теоретичний аналіз проблеми професійної ідентичності особистості майбутнього вчителя початкових класів.....	36
ВАРЕНИЧЕНКО А. Б. СИДОРЧУК А. Е. Формування екологічних цінностей майбутнього вчителя початкової школи.....	38
ВАСИЛИНКА М. І. Педагогічна спадщина Г. Ващенко в контексті сьогодення....	40
ВОЛОШИН Н. П., ГРИЧКА М. Система навчання молодших школярів позакласному читанню.....	41
ВОРОНОВА О. Ю. Концептуальні підходи до вивчення поняття рефлексії.....	43
ГАБОВДА А. М. Толерантність комунікативної взаємодії у вищій школі: педагогічний аспект.....	45
ГАВРИШКО С. Г. Оцінювання навчальних досягнень студентів ВНЗ з фізичного виховання.....	47

ДО ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕФЛЕКСИВНОЇ СКЛАДОВОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність проблеми. Вища школа повинна мати на меті підготовку не просто високоосвіченого фахівця, але й працівника нестандартного творчого мислення, здатного до педагогічної рефлексії. Такий підхід можливий лише за умов реформування змісту й організації навчання, піднесення ролі інновацій в системі освіти, зміни місця майбутнього вчителя в навчальному процесі, а саме перетворення його з об'єкта на суб'єкт педагогічної діяльності. Отже, важливою умовою успішного професійного становлення майбутнього вчителя є розвиток його рефлексивної готовності до виконання функціональних професійних обов'язків.

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволив встановити, що існує достатня кількість досліджень, присвячених психолого-педагогічній сутності рефлексії. Рефлексію досліджували Л. Алексеєва, Д. Дьюї, І. Семенов, І. Ладенко, Я. Пономарьов, С. Степанов, Г. Сухобська. На сьогодні проблемою формування педагогічної рефлексії вчителів займається чимало українських та зарубіжних вчених, серед яких Н. Барграмова, О. Бігич, Н. Бориско, С. Ніколаєва та інші [1, с.274]. Разом з тим проблема розвитку педагогічної рефлексії майбутніх педагогів під час навчання у вищих навчальних закладах в сучасних умовах залишається недостатньо вивченою як у теоретичному, так і в прикладному плані. З огляду на актуальність і недостатню розробленість проблеми, метою дослідження є: дослідити психологічні особливості розвитку рефлексивної складової готовності студентів до майбутньої професійної інноваційної педагогічної діяльності.

Для емпіричного дослідження нами використана психодіагностична методика виявлення індивідуальної міри рефлексивності А.В. Карпова. Експериментальну групу склали студенти Мукачівського державного університету (першого, третього, п'ятого курсів та студенти другого курсу скороченої програми навчання) педагогічного факультету спеціальності «Початкове навчання». На основ отриманих результатів досліджуваних можна відмітити наступні тенденції:

- Рівні прояву рефлексивності за роки навчання характеризуються позитивною тенденцією до зростання. Зокрема, низький рівень для студентів першого курсу складає - 50%, для третього курсу - 38%, для студентів випускників (ТН) - 24%; середній рівень для студентів першого курсу становить - 50%, для третього курсу - 59%, для студентів випускників (ТН) - 71%; показник високого рівня прояву рефлексивності у першокурсників відсутній, для третього курсу складає - 3%, для студентів випускників (ТН) - 5%. Це свідчить, що правильна організація теоретичне навчання впливає на сформованість рефлексивних проявів. Однак високі показники низького рівня

рефлексивності вказують на необхідність більшої частки практичного навчання з метою набуття індивідуальної рефлексивної позиції студентів.

- Аналізуючи показники високого рівня прояву рефлексивності, слід відмітити їх низькі показники за роки навчання. Зокрема, у студентів першого курсу показник взагалі відсутній. Це може бути пов'язане з складним адаптаційним процесом та не сформованістю навичок щодо самоаналізу. Для студентів третього курсу високий рівень складає - 3% для випускників (ТН) - лише 5%. Це досить низькі показники, зокрема як для випускників, які наближені до професійної діяльності. Отримані результати вказують на невміння здійснювати самоаналіз власних дій, давати їм оцінку, що має бути характерним для суб'єкта педагогічної діяльності.

- Порівнюючи отримані результати випускників (ТН) та випускників (ІН), слід відмітити набагато вищі показники саме у випускників (ІН). Зокрема, низький рівень для студентів випускників (ТН) складає 24%, для випускників (ІН) - 5%; середній рівень для випускників (ТН) становить - 71%, для випускників (ІН) - 42%; показник високого рівня прояву рефлексивності у випускників (ТН) складає 5%, для випускників (ІН) - 53%. Це вказує на сформованість рефлексивної позиції у випускників (ІН), тобто їх здатність до саморозуміння й розуміння іншого, самооцінювання й оцінювання іншого, а також до самоінтерпретації та інтерпретації іншого. Для студентів характерна сформованість рефлексивної позиції, яка є основою успішної педагогічної діяльності. Такій ситуації могла посприяти інноваційна діяльність, тобто включеність студентів у інтерактивний процес.

Отже, в процесі дослідження ми дійшли висновку, що зміни в рефлексивній складовій готовності до професійної інноваційної педагогічної діяльності майбутніх педагогів потребують перегляду та впровадження нових форм та методів роботи у вузі. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці відповідної розвивальної програми на етапі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

Література

1. Кужель М. Чинники, що впливають на стан психологічної готовності особистості до професійної діяльності / М. Кужель // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за ред. С.Д. Максименка. Т. X., Ч. 5. – К., 2008. – С. 273–280.

УДК 811.111:811.161.2'373.46:37

С. АНДРИШИН

Мукачівський державний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИМОГ ДО КОНСТИТУЕНТІВ ТЕРМІНОСИСТЕМИ ОСВІТИ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

Результати дослідження освітньої термінології англійської та української мов вказують на те, що не всі конституенти терміносистеми освіти української та англійської мов можуть відповідати всім вимогам до терміна, напр.: низка термінів не відповідає вимозі однозначності (school – 1. a) an institution for